

Taushetsplikt og personvern i skolemiljø saker

Webinar 03.03.2025

Frida Jacoby Steina Lilleng og Gine Sørholt Janssen

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Agenda

- Informasjon om andres barn
- Informasjon om egne barn
- Innhenting av opplysninger
- Behandlingsgrunnlag for undersøkelser
- Innsyn

Hvorfor er dette et tema vi ønsker å ta opp?

Gjennom vår saksbehandling kan vi se:

- høyt konfliktnivå i skolemiljøsaker som handler om informasjonsflyten mellom skole og hjem
- situasjoner som omhandler flere barn
- henvendelser til Statsforvalteren fra foresatte og skole
- dokumentasjon fra skolen som viser brudd på taushetsplikt
- retten til privatliv

Taushetsplikt

- Forvaltningsloven § 1
- Privatskoleloven § 7-3 og opplæringsloven § 22-4
- Forvaltningsloven (fvl.) § 13:
  - noens personlige forhold
  - som personlige forhold regnes ikke fødested, fødselsdato og personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted, med mindre slike opplysninger røper et klientforhold eller andre forhold som må anses som personlige
- Obs! Helsepersonell (f.eks. helsesykepleier) har sin taushetsplikt regulert i helsepersonelloven

«Noens personlige forhold»

- I arbeidet med aktivitetsplikten får ansatte ofte informasjon om barns personlige forhold
  - Der undersøkelsene avdekker kan si noe om andre barns personlige forhold
  - Det som settes inn av tiltak kan si noe om barns personlige forhold
- Forarbeidene gir eksempler:
  - Typisk personlige opplysninger er slektskaps-, familie- og hjemforhold, fysisk og psykisk helse, og følelsesliv.
- En elevs atferdsvansker, kritikkverdig oppførsel, at en elev mobber, utøver vold el.

Unntak fra taushetsplikten

Taushetsplikt etter § 13 er ikke til hinder for å gjøre opplysningene kjent dersom:

- Det deles informasjon uten individualiserende kjennetegn
- Det er ingen berettiget interesse som tilsier at de holdes hemmelig, f.eks. at opplysningene er alminnelig kjent eller alminnelig tilgjengelig andre steder
- Opplysningene gjøres kjent for sakens parter eller deres representanter
- Den som har krav på taushet samtykker

Ved samtykke:

- Det må likevel utvises forsiktighet om hva og hvordan informasjon deles

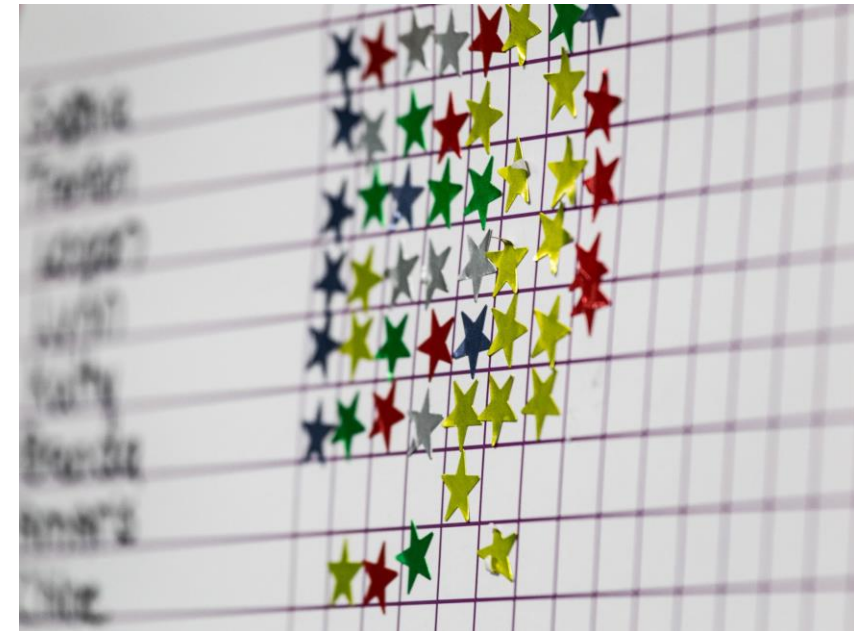
Kan informere om at:	Kan ikke informere om:
undersøkelser gjennomføres på individ- gruppe- og systemnivå.	resultatet i undersøkelsene som blir gjort som inneholder informasjon om andre barn
alle involverte barn har en rett til å bli hørt og at skolen derfor gjennomfører samtaler med andre barn.	hvilke barn skolen vurderer er involvert og innholdet i samtale med andre elever
tiltak kan settes inn på individ-, gruppe- og systemnivå. plikten til å sette inn tiltak innebærer også at det generelt iverksettes tiltak rettet mot andre barn (direkte og indirekte), herunder også mot barn som krenker	innholdet i tiltak som er rettet mot andre barn, herunder også mot barn som krenker
skolen kan settes inn generelt formulerte tiltak i aktivitetsplanen som gjelder hvordan skolen generelt følger med på og tar tak i krenkelser	konkret formulerte tiltak rettet mot andre konkrete barn. Dette skal heller ikke stå i aktivitetsplanen til andre.

Informasjon mellom skole og skoleeier

- Forvaltningsloven § 13 b nr. 3
- Skolen har ikke taushetsplikt ovenfor skoleeier
  - Skal ikke dele mer informasjon enn nødvendig

Eksempel: Internkontroll, jf. kommuneloven § 25-1, privatskoleloven § 5-2 a og opplæringsloven § 22-2 andre ledd

Foresattes rett til opplysninger om sitt eget barn

Skolen skal gi elever og foreldre informasjon de har bruk for

- Utvidelse fra gammel lov

Privatskoleloven § 5 A-8 og opplæringsloven § 10-8

- Lik ordlyd

Generelt informasjon – rettigheter plikter og utvikling

Konkret informasjon i enkeltsaker

Hva slags informasjon har foresatte «bruk for»

Rettigheter og plikter

Faglig og sosial utvikling

Saker etter privatskoleloven eller opplæringsloven

→ Hva foresatte har «bruk for» må sees i sammenheng med dette

Må sees i sammenheng med foreldreansvaret (barneloven § 30)

- Barn har rett på omsorg og omtanke

→ Barnets selvbestemmelse hjemme øker i takt med alder

Foresatt ønsker at den andre foresatte ikke skal få informasjon?

Barnelova § 47 – foreldre skal få informasjon om barnet når den ber om det

Det gjelder også når foresatt ikke har foreldreansvar

→ Må påvise for skolen at foreldreretten er fratatt

Unntak dersom skolen vurderer at denne informasjonen kan være til skade for barnet at skolen deler

→ Denne avgjørelsen kan påklages til SF

Oppsummering

Foresattes rett til opplysninger

- Opplysninger foresatte har «bruk for»
- Informasjon for å ivareta foreldreansvaret
- Rett på opplysninger om barnet når de ber om det

Taushetsplikt

- Noens “andres” personlige forhold
- I utgangspunktet ikke taushetsplikt overfor barnets foreldre

Når eleven ikke vil dele opplysninger med egne foreldre

Opplysningsplikt

Informasjon om eleven som foreldre har bruk for

Sees i lys av skolens opplæringsmandat og foresattes foreldreansvar

Opplysningsrett/ taushetsrett

Er opplysningen nødvendig for å ivareta foreldreansvaret?

Barnets beste-vurdering

Barnets rett til å bli hørt

Taushetsplikt

I utgangspunktet har ikke skolen taushetsplikt overfor barnets foreldre

Behandling av personopplysninger i skolen

- Når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter loven
  - Privatskoleloven § 7-9 og opplæringsloven § 25-1 (jf. § 22-2)
  - Også særlige kategorier av personopplysninger
- Skolens aktivitetsplikt pålegger skolen en rekke oppgaver og plikter som forutsetter at skolen kan behandle personopplysninger
- Reglene er utdypet i privatskoleforskriften og opplæringsforskriften.

Innhenting av informasjon

Ved skolebytte:

- Så langt det er nødvendig kan skolen innhente opplysninger om:
  - Tidligere gjennomført opplæring
  - Karakterer og fravær som skal føres på vitnemål eller kompetansebevis
  - Kartlegging av elever med rett til særskilt språkopplæring

Overgang grunnskole-videregående skole:

- Så langt det er nødvendig kan skolen innhente opplysninger om:
  - Fullført eller ikke fullført grunnskole
  - Halvårsvurdering med karakterer fra 10. trinn
  - Karakterer og fravær som blir ført på vitnemål for grunnskolen

Andre opplysninger for å legge til rette for opplæringen til en elev krever samtykke

Ikke-anonyme læringsmiljøundersøkelser

Foto: Stock

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Sak om Spekterundersøkelsen

- Hva saken handlet om
- Spekter: Et ikke anonymt verktøy for lærere som brukes for å kartlegge læringsmiljøet i en klasse.
- Utgangspunkt: For å innhente og behandle personopplysninger må det foreligge et behandlingsgrunnlag.

Spørreskjemaet som ble brukt (Spekter)

Inneholdt blant annet disse spørsmålene:

- Dersom du er blitt mobbet, hvem er det som har mobbet deg?
- Hvor ofte har du mobbet andre i klassen din på skolen de siste månedene?
- Dersom du har mobbet andre, hvem har du mobbet?
- Hvem i klassen mobber andre?
- Hvem i klassen blir mobbet?

Saksgang

Datatilsynet

Arendal kommune hadde ikke
behandlingsgrunnlag

Satte ned forbud om
behandlingen slik den er
beskrevet.

I realiteten forbud mot bruk av
spekterundersøkelsen

Personvernemnda

Kom til at Arendal kommune
hadde behandlingsgrunnlag i
reglene om skolemiljø

Forskrift til privatskoleloven § 14-5 og opplæringsforskriften § 20-5

Tilføyd i forskrift 7. juli 2021, i kraft 1. aug 2021

- Ikke-anonyme undersøkelser er tillatt som del av forebyggende arbeid (oppl. § 12-3)
- Kan ikke navngi negative relasjoner til medelever
- Minst mulig inngrep i personvernet

Foto: Stock

To ulike digitale undersøkelser

Ved konkret mistanke:

- Mistanke om at enkeltelever ikke har det trygt og godt på skolen
- Ved langvarige, uoversiktlige eller kompliserte utfordringer i skolemiljøet
- Skolen klarer ikke å innhente informasjonen på noen annen måte
- Elevene kan oppgi navn med tanke på negative hendelser og relasjoner som mobbing

Forebyggende arbeid:

- Gjør at skolene systematisk kan følge med på læringsmiljøet i en gruppe og hvordan elevene har det.

Innsyn i skolens dokumentasjon

Ved skolemiljøsak hos SF:

- Skolen skal sende kopi av redegjørelsen/dokumentasjon til foresatte, med mindre den inneholder opplysninger som er taushetsbelagte.
- Konkret vurdering

Hvis foresatte ber om innsyn hos skolen:

- Dersom skolen ikke gir innsyn til foresatte, må dere begrunne dette og vise til aktuelle lovbestemmelser.
- Statsforvalteren er klageinstans.

Oppsummering

- Informasjon om andres barn
- Informasjon om egne barn
- Innhenting av opplysninger
- Behandlingsgrunnlag for undersøkelser
- Innsyn

Hvorfor er dette viktig?

Følg med på vår nettside for flere aktiviteter

- Kapittel 12 – de gode eksemplene. Erfaringsdeling fra sektor
- Fysisk inngripen, nødverge/nødrett, gripe inn-plikten
- Skolefravær
- Kapittel 24 – samarbeid på tvers

[Ny opplæringslov | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Spørsmål om temaet? Send sikker melding

[Kontakt oss](#) | [Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

NB! Hvis du sender e-post må den ikke inneholde sensitiv informasjon!

Se også:

The screenshot shows the top navigation bar of the website. On the left is the logo of Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, which is a black circle containing a white lion rampant. To the right of the logo is the text "Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus". Further right is a language selector dropdown menu showing "Norsk (bokmål)" with a Norwegian flag icon and a downward arrow. Below the language selector is a search bar with the text "Søk" and a dark grey "Søk" button. Below the search bar is a horizontal navigation menu with the following items: "Statsforvalteren i", "Om oss", "Ansatte", "Kontakt oss", "Innsyn", and "Jobb hos oss". Below the navigation menu is a breadcrumb trail: "Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus > Barnehage og opplæring > Ny opplæringslov > Skriftlig veiledning".

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Facebook [sfos.no](https://www.facebook.com/sfos.no)

Nettside statsforvalteren.no/os